

Vámos György: Vita, vitapartner nélkül

2012 október 12. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

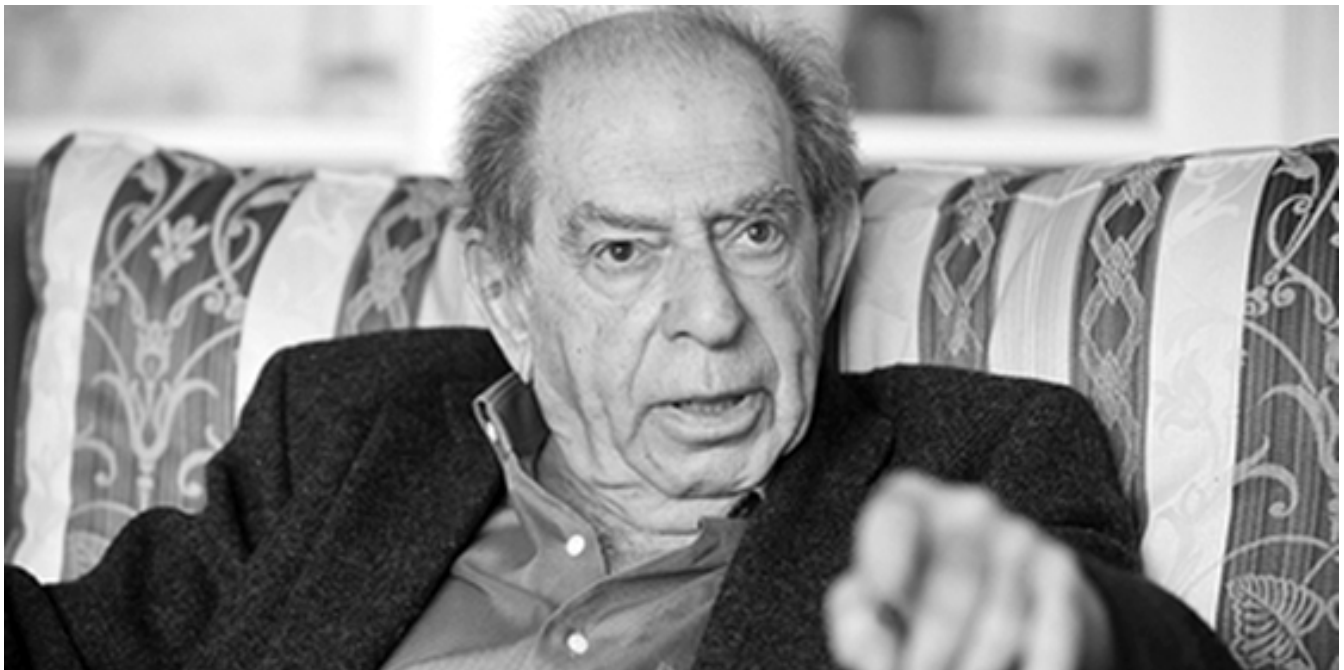
- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Az osztrák közszolgálati televízió 2-es csatornáján fél estét szenteltek Magyarországnak. Az átfogó képből azonban hiányzott például az, hogy a '80-as évek végén a magyar állampolgárok hosszú konvojokban hurcolták be az országba a Gorenje hűtőládákat, ezzel óriási összegeket hurcolva ki az országból.

Bizonyára sokan emlékeznek még erre, hiszen volt, aki napjában kétszer is fordult, hogy részese lehessen e sajtóságtörvénynek. Ha az akkori szocialista kormány idejében ébred, és behozatja ezeket a kelendő mészaki cikkeket az országba, itthon marad a pénz, de nem ezt tette. A határ mentén, a túlsó oldalon pedig a fűszerműhelytől kezdve a zöldségüzleten át minden szűkben csak Gorenje hűtőjét árultak. Ekkor Paul Lendvai nem akart tanácsokat osztogatni. Sőt, meg sem szólalt, hogy feltárja a magyar valóságot, és kritikával illetve az akkor vezetéssel, esetleg felnyissa az illetékesek szeméjét. Pedig akkor is járt rendszeresen Magyarországra, jó kapcsolatokat ápolott Európa több országában befolyásos politikusokkal, miniszterekkel, médiaszakemberekkel, s ha valaki, akkor pontosan tudta, hogy mi történik Magyarországon.

A két héttel ezelőtti nagy port felvert, Magyarországgal szemben erőszakos kritikát megfogalmazó említett filmmel több hírportál, napilap és vitasorozat foglalkozott. A Paul Lendvai és Andrea Morgenthau által készített film vetítése után vitasorozatban beszélgettek tovább a témáról az osztrák közszolgálati televízióban. E beszélgetésre, amelyet Renata Schmidtkunz vezetett, rá lehet fogni, hogy egyoldalú volt, de mivel a szereplők a jobb- és a baloldalt egyenlő arányban képviselték, ezt próbáljuk meg félretenni. Péter Gergely helyettes államtitkár úgy vélekedett a vitában, hogy a film nem a valóságot tükrözi, fél igazságokat tartalmaz, és nehezményezte, hogy csak Martonyi Jánost kérdezték meg a kormányból. Nos, ha egy filmben azt akarják bemutatni, mi az, ami kritizálható Magyarországon, el kell fogadnunk, hogy nem a hatalmat kérdezik meg. Hans Kaisert, a német Kereszténydemokrata Unió (CDU) volt politikusát, aki a Konrad Adenauer Alapítvány korábbi budapesti vezetője volt, azonban nem lehet azzal vádolni, hogy a kormány ellen beszélt volna, vagy hogy a jelenlegi ellenzékkal szimpatizálna, és az Esterházy hercegek hagyatékát kezelő alapítványok vezetője, Stephan Ottrubay sem vádolható azzal, hogy az ellenzék szószólója lenne. A filmben, illetve a vitában megszólaló többi személyiség azonban egyértelműen az ellenzékhez köthet.

És itt jön a képbe Paul Lendvai, akit lehet szeretni és nem szeretni, kritizálni, és lehet nem egyetérteni vele. A múltjában valóban vannak furcsaságok, amelyeket próbáltak már dokumentumokkal alátámasztani, ezeket megpróbálta rendre megcáfolni. Az 1957 óta Ausztriában élő Lendvai igen jó kapcsolatokat épített ki új hazájában és a világsajtóban is akár a szocialista, akár a néppártokkal. Kevesen mondhatják el azt, amit én, hogy Václav Havelt és Bruno Kreiskyig sok neves politikusnak élvezte a bizalmát. Amikor utoljára Magyarországon megjelent az országot kritizáló könyve, mindenáron szerettem volna találkozni vele, hogy kihívjam egy nyilvános vitára. Tudtam, hogy hol fog dedikálni, így bementem a boltba, megvettem a könyvét, és megkértem az üzlet tulajdonosát, dedikáltassa nekem. Beletettem egy névjegyet, reménykedve, hogy nem utasít vissza, mégis kiáll velem egy vitára. A dedikáció másnapján visszakaptam a könyvet dedikátlanul, névjegy nélkül, a válasz annyi volt, hogy Lendvai úr nem kíván velem kapcsolatot teremteni semmilyen nyilvános vita formájában.

A dokumentumfilm kapcsán ismét bizonyossá vált számomra, mekkora felelősség terheli a készítőket, a saját viselkedésükkel hogyan generálják az emberek közötti feszültséget. Itt most főleg arra a filmrészletre gondolok, amikor egy „nemzeti taxis” megállás nélkül „zsidozik”. Az ő felelőssége is óriási, hiszen a viselkedésével megvalósítja a kirekesztés, az antiszemitizmus fogalmát, de mégsem egyedül őt tettem ezért felelőssé. Hanem

Lendvait is, aki nem volt hajlandó a vitára.

Többek között szerettem volna feltenni neki a kérdést: nem érzi-e annak a felelősségét, hogy amikor a jobboldalhoz tartozó televíziókat vagy lapokat nem „tiszteli meg” azzal, hogy elfogadja a meghívásukat, ezzel maga teremt kínos helyzetet?

Megbeszélhettük volna az örökösen visszatérő antiszemita-problémakört, hiszen a velem való vita kapcsán senki nem vethette volna a szememre, hogy ellenséges megközelítésből tárgyalom a kérdést. Reménykedem abban, hogy Lendvai úr ezek után elgondolkozik a saját felelősségén, és belátja, az eddig megszokott közegen kívül is vállaltania kell vitákat annak érdekében, hogy az igazi magyar valóság napvilágra kerüljön. 1957 óta Ausztriában él, így könnyen figyelmen kívül hagyja, hogy Magyarországon a sok évtizedes kommunista elnyomás következtében eltűnt a polgárság. A demokráciához vezető út emiatt sokkal rögzöttebb, ezért a végső cél elérése is sokkal nehezebb és lassúbb. Remélem, soraim meggyőzik Paul Lendvait az igazamról, és esetleg elgondolkozik annak a lehetőségén, hogy nem kizárólag a beolajozott gépezetben lehet vitába szállni. E viták mindig egyoldalúak lesznek, hiszen hiába volt az ORF2 műsorában is több szereplő, ha Lendvai végig saját magát próbálta meggyőzni a szülőhazájával szembeni egyfajta igazságról, amit végül Renata Schmidtkunz segítségével meg is oldott.

magyarhirlap.hu - Vámos György

Ajánló